

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5691-18

meddelad i Stockholm den 2 december 2019

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

Stiftelsen Chalmerska Forskningsfonden, 857200-2585

Ombud: Markus Thaler
Ernst & Young AB
Box 7850
103 99 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 3 oktober 2018 i ärende dnr 103-17/D

SAKEN

Förhandsbesked om inkomstskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer Skatterättsnämndens förhandsbesked.

BAKGRUND

1. I 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om undantag från skattskyldighet för stiftelser. För att en stiftelse ska bli inskränkt skattskyldig

Dok.Id 212177

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00.

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

DOM

Mål nr
5691-18

krävs enligt 5 § att den uteslutande eller så gott som uteslutande främjar ett eller flera allmännyttiga ändamål. Med allmännyttigt ändamål avses enligt 4 § bland annat ändamål som främjar utbildning eller vetenskaplig forskning.

2. Chalmers tekniska högskola var tidigare en statlig högskola. År 1994 privatiserades högskolan och Stiftelsehögskolan Chalmers bildades av svenska staten. Stiftelsehögskolan består av Stiftelsen Chalmers tekniska högskola (ägarstiftelsen) och det av ägarstiftelsen helägda Chalmers tekniska högskola AB (högskolebolaget). Högskolebolaget bedriver utbildning och forskning inom det tekniska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga området.
3. Ägarstiftelsen förvaltar ett antal stiftelser, däribland Stiftelsen Chalmerska Forskningsfonden. Forskningsfonden, som ansetts uppfylla kraven för inskränkt skattskyldighet, har under senare år främjat forskning genom att lämna bidrag till enskilda forskare knutna till Chalmers tekniska högskola. Fonden överväger nu att även börja lämna bidrag direkt till högskolebolaget. Genom ansökan om förhandsbesked ville fonden få veta om bidrag från fonden till högskolebolaget innebär att fonden främjar ett allmännyttigt ändamål enligt 7 kap. 5 § inkomstskattelagen.
4. Skatteverket ansåg att frågan skulle besvaras nekande och anförde följande. En stiftelse kan främja ett allmännyttigt ändamål genom att lämna bidrag till en annan juridisk person men det förutsätter att mottagaren är en ideell eller allmännyttig organisation. Eftersom det grundläggande syftet med ett aktiebolag är att bereda ägarna vinst kan ett aktiebolag inte betraktas som en sådan organisation.
5. Skatterättsnämnden fann att bidrag från forskningsfonden till högskolebolaget innebär att fonden främjar ett allmännyttigt ändamål och anförde följande. Av högskolebolagets bolagsordning framgår att ändamålet med bolagets verksamhet är att bedriva forskning och utbildning och verksamheten syftar inte till att bereda vinst åt ägarna. Det råder inte heller någon tvekan om att den faktiskt bedrivna verksamheten i högskolebolaget motsvarar de allmännyttiga ändamålen.

DOM

Mål nr
5691-18

YRKANDEN M.M.

6. *Skatteverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska ändra förhandsbeskedet och förklara att bidrag från forskningsfonden till högskolebolaget inte innebär att fonden främjar ett allmännyttigt ändamål.
7. *Stiftelsen Chalmerska Forskningsfonden* anser att överklagandet ska avslås.

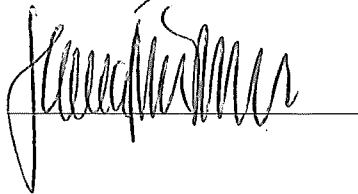
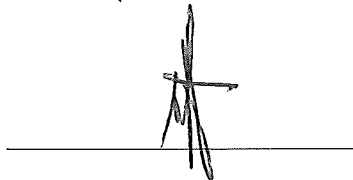
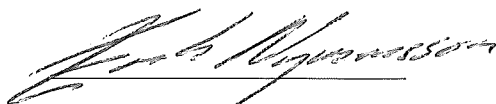
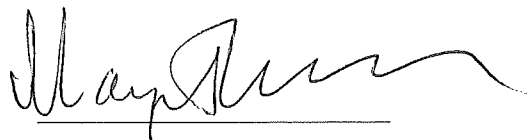
SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

8. En stiftelse kan främja ett allmännyttigt ändamål antingen genom egen verksamhet eller genom att lämna bidrag till allmännyttig verksamhet som bedrivs av en annan organisation. Det finns inget krav på att mottagaren av bidraget själv ska vara inskränkt skattskyldig och inga begränsningar i övrigt vad gäller i vilken form mottagaren ska bedriva sin verksamhet. Den omständigheten att högskolebolagets verksamhet bedrivs i aktiebolagsform utesluter alltså inte att bidrag som forskningsfonden lämnar till bolaget innebär att fonden främjar ett allmännyttigt ändamål.
9. Av högskolebolagets bolagsordning framgår att bolaget bedriver utbildning och forskning inom det tekniska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga området. Verksamheten syftar inte till att bereda vinst åt aktieägaren utan all vinst ska, i den mån den inte reserveras, användas för att främja bolagets verksamhet. Det står därmed klart att bolaget i sin verksamhet främjar allmännyttiga ändamål.
10. Av utredningen i målet framgår att högskolebolaget även bedriver uppdragsforskning. Sådan forskning är inte att betrakta som allmännyttig om den är för nära kopplad till ett enskilt företag, eller en grupp av företag, och den skattepliktiga och konkurrensutsatta verksamhet som bedrivs där (prop. 2013/14:1, volym 1, s. 300).

DOM

Mål nr
5691-18

11. Forskningsfonden har inte lämnat några närmare uppgifter om innehållet i eller omfattningen av högskolebolagets uppdragsforskning. Av ett av Skatterättsnämnden under 2002 lämnat förhandsbesked framgår emellertid att intäkterna i bolagets kommersiella verksamhet, i form av uppdragsutbildning och uppdragsforskning, för vart och ett av åren 2000 och 2001 understeg fem procent av bolagets totala intäkter. Fonden har vidare gett in och åberopat ett rättsutlåtande av vilket framgår att intäkterna i den kommersiella verksamheten under de senaste fem åren inte har överstigit fyra procent.
12. Mot denna bakgrund delar Högsta förvaltningsdomstolen Skatterättsnämndens bedömning att forskningsfonden genom att lämna bidrag till högskolebolaget främjar ett allmännyttigt ändamål och förhandsbeskedet ska därmed fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Margit Knutsson, Erik Nymansson, Leif Gäverth och Helena Rosén Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Finn Hultin.

SKATTERÄTTSNÄMNDENS FÖRHANDSBESKED

meddelat den 3 oktober 2018

Dnr 103-17/D

SÖKANDE	Stiftelsen Chalmersska Forskningsfonden (857200-2585)
Ombud	Markus Thaler EY 401 82 Göteborg
MOTPART	Skatteverket 171 94 Solna
SAKEN	Inkomstskatt

FÖRHANDSBESKED

Bidrag från Stiftelsen Chalmersska Forskningsfonden (forskningsfonden) till Chalmers Tekniska Högskola AB (högskolebolaget) utgör främjande av ett allmännyttigt ändamål.

BAKGRUND

Omständigheterna i ärendet

Stiftelsehögskolan Chalmers

Chalmers tekniska högskola var tidigare en statlig högskola. Enligt ett politiskt beslut överfördes högskolan 1994 till privaträttslig form och Stiftelsehögskolan Chalmers bildades av svenska staten. Stiftelsehögskolan Chalmers består av Stiftelsen Chalmers tekniska högskola (ägarstiftelsen) och det av ägarstiftelsen helägda högskolebolaget.

Högskoleverksamheten, dvs. utbildning och forskning inom det tekniska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga området, bedrivs av högskolebolaget enligt ett långsiktigt ramavtal med staten. Verksamheten finansieras ungefär till hälften av statliga anslag samt till hälften av bidrag från de statliga forskningsråden, stiftelser, företag och andra organisationer.

Av högskolebolagets bolagsordning framgår att syftet med verksamheten inte är att bereda vinst åt aktieägaren. Något vinstsyfte finns inte heller hos ägarstiftelsen, vars ändamål uteslutande är att verka för att bolaget bedriver utbildning och forskning på en hög internationell nivå. För det fall koncernen med ägarstiftelsen och högskolebolaget skulle upphöra kommer tillgångarna i ägarstiftelsen, inklusive aktierna i bolaget, att tillfalla staten för att användas för högre utbildning och forskning.

Forskningsfonden

Ägarstiftelsen förvaltar ett antal stiftelser, däribland forskningsfonden. Forskningsfonden har till ändamål att bereda ökade möjligheter för forskningsarbete vid Chalmers till gagn för vetenskap och industri och är sedan lång tid tillbaka inskränkt skattskyldig enligt bestämmelserna i 7 kap. 3–6 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

Forskningsfondens förmögenhet uppgår till ca 25 miljoner kr. Av stadgarna framgår att två tiondelar av den årliga ränteavkastningen ska läggas till kapitalet. Resterande del får användas för vissa särskilt angivna syften, bl.a. anskaffande av instrument och material för forskningsarbetet vid Chalmers samt studieresor och understöd åt lärare och utexaminerade ingenjörer.

Under senare år har främjandet av forskningsfondens ändamål skett genom bidrag till enskilda forskare vid högskolebolaget. Nu övervägs en ny inriktning för främjandet där bidrag även ska lämnas direkt till högskolebolaget. Enligt lämnade förutsättningar ska bidragen användas av bolaget till sådant som täcks av forskningsfondens ändamål.

Frågan och parternas inställning

Forskningsfonden vill veta om bidrag som lämnas till högskolebolaget utgör främjande av ett allmännyttigt ändamål enligt 7 kap. 5 §.

Forskningsfonden anser att frågan ska besvaras jakande. Till stöd för sin uppfattning åberopar forskningsfonden ett rättsutlåtande av f.d. hovrättsrådet Henning Isoz. Av utlåtandet framgår i huvudsak följande. Av högskolebolagets bolagsordning framgår att syftet med verksamheten inte är att skapa vinst åt aktieägarna. Vidare bedriver högskolebolaget en verksamhet som i sig är allmännyttig och som finansieras i sin helhet med bidrag och årliga statliga anslag. Visserligen bedriver högskolebolaget också uppdragsverksamhet, men denna är av obetydlig storlek i förhållande till den bidrags- och anslagsfinansierade verksamheten. Ett bidrag från forskningsfonden till högskolebolaget – avsett att av bolaget användas för ändamål som i sig är allmännyttigt – främjar således det allmännyttiga ändamålet forskning.

Skatteverkets uppfattning är att frågan ska besvaras nekande. En stiftelse kan främja ett allmännyttigt ändamål genom att lämna bidrag till en annan juridisk person för användning i dennes verksamhet. I prop. 2013/14:1 volym 1 s. 287 ff. anges att mottagaren i så fall ska vara en ideell eller allmännyttig organisation. En juridisk person med syfte att gynna ägarnas ekonomiska intressen kan inte sägas ha ett allmännyttigt ändamål i inkomstskattelagens mening. Eftersom det grundläggande syftet med aktiebolag är att bereda vinst för ägarna kan ett aktiebolag således inte betecknas som en allmännyttig organisation och inte heller som en ideell organisation. Bidrag från en stiftelse till ett aktiebolag kan därför inte anses främja ett allmännyttigt ändamål.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättsligt

För att stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund ska undantas från skattskyldighet för vissa inkomster krävs enligt 7 kap. 3 § att de uppfyller ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven i kapitlets 4–6 §§.

Av 4 § följer att en stiftelse ska ha ett eller flera allmännyttiga ändamål. Med allmännyttigt ändamål avses, såvitt nu är aktuellt, ett ändamål som främjar utbildning eller vetenskaplig forskning.

Enligt 5 § första stycket ska stiftelsen, den ideella föreningen eller det registrerade trossamfundet i den verksamhet som bedrivs under beskattningsåret uteslutande eller så gott som uteslutande främja ett eller flera sådana ändamål som anges i 4 §.

I förarbetena till 4 § anges att ändamålskravet bör anses uppfyllt oavsett om det är fråga om egen verksamhet eller om bidrag lämnas till av annan ideell organisation bedriven verksamhet. Det måste dock vara fråga om ett bidrag avsett att användas i den mottagande organisationens verksamhet eller att en mottagande organisation slussar vidare bidraget i sin helhet till andra organisationer. Det finns inget krav på att en mottagande organisation själv måste vara inskränkt skattskyldig för att ett indirekt främjande ska kunna ske. Ett sådant förslag framfördes av Skatteverket i lagstiftningsärendet men avvisades av regeringen mot bakgrund av att det skulle vara onödigt betungande att kräva att bidragsgivaren ska kontrollera att den mottagande organisationen faktiskt använder mottagna medel på rätt sätt och att samtliga förutsättningar för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda. I fall av indirekt främjande bör dock krävas att bidragsgivaren gör en ordentlig prövning av mottagaren av bidraget. Prövningen bör omfatta kontroll av vilken verksamhet som den mottagande organisationen faktiskt bedriver samt kontroll av ändamålet med mottagarens verksamhet, dvs. att mottagaren uppfyller ändamålskravet (se a. prop. s. 289–290).

Skatterättsnämndens bedömning

Som framgår av nämnda förarbetsuttalanden kan främjande av ett allmännyttigt ändamål ske både genom egen verksamhet och genom ekonomiskt stöd till annan för utförandet av verksamheten, s.k. indirekt främjande.

Eftersom det inte ställs något krav på att mottagaren vid indirekt främjande själv är inskränkt skattskyldig saknas enligt Skatterättsnämndens mening skäl till att begränsa mottagarkretsen till sådana juridiska personer som kan vara inskränkt skattskyldiga enligt 7 kap. 3 §. Att högskolebolagets verksamhet bedrivs i aktiebolagsform utesluter därför inte att bidrag som forskningsfonden lämnar till högskolebolagets verksamhet utgör främjande av ett allmännyttigt ändamål. Däremot anges i förarbetena att mottagaren måste uppfylla ändamålskravet, dvs. ha ett allmännyttigt ändamål och en verksamhet som motsvarar ändamålet.

I det nu aktuella fallet framgår av högskolebolagets bolagsordning att ändamålet med verksamheten är att bedriva forskning och utbildning inom det tekniska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga området och därmed samhörande vetenskaper vid Chalmers tekniska högskola. Verksamheten syftar inte till att bereda vinst åt aktieägaren. Av vad som upplysts i ärendet råder inte heller någon tvekan om att den faktiskt bedrivna verksamheten i högskolebolaget motsvarar de allmännyttiga ändamålen. Mot den bakgrunden får ändamålskravet anses uppfyllt. Att högskolebolaget även bedriver uppdragsverksamhet i ringa omfattning leder inte till någon annan bedömning. Inte heller medför detta förhållande att verksamhetskravet inte ska anses uppfyllt för forskningsfonden. Av det anförda följer att frågan ska besvaras jakande.

GILTIGHET

Beskedet avser beskattningsåren 2018–2020. Upplysningar om förutsättningarna för dess tillämplighet finns i Bilaga.

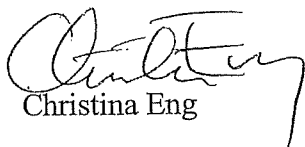
AVGIFT

6 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Upplysningar om hur man överklagar ett förhandsbesked finns i Bilaga.

På Skatterättsnämndens vägnar

Christina Eng

Marcus Andersson

I avgörandet har deltagit Christina Eng, ordf., Birgitta Pettersson, Mattias Dahlberg, Marie Jönsson, Robert Pahlsson, Olof Sundin och Ulla Werkell.

Ärendet har föredragits av Marcus Andersson.

I den slutliga handläggningen har även Maria Doeser deltagit.

TILLÄMPLIGHETEN AV ETT FÖRHANDBESKED

När ett förhandsbesked vunnit laga kraft är det bindande för Skatteverket och allmän förvaltningsdomstol i förhållande till den enskilde under giltighetstiden, om

- den enskilde yrkar att beskedet ska tillämpas och visar att de förutsättningar som beskedet har grundats på fortfarande gäller, och
- någon författningsändring inte påverkar bedömningen i beskedet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Ett förhandsbesked och Skatterättsnämndens beslut om ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning får överklagas av den enskilde om beskedet eller beslutet gått denne emot. Observera att det inte är möjligt att överklaga Skatterättsnämndens beslut om att helt eller delvis avvisa en ansökan om förhandsbesked.

Skatteverket får överklaga ett förhandsbesked oavsett utgång och även om verket inte yrkar någon ändring. Om det allmänna ombudet hos Skatteverket har ansökt om förhandsbesked, har ombudet samma rätt.

Överklagandet ska göras skriftligen och ställas till Högsta förvaltningsdomstolen, men skickas till kansliet@skatterattsnamnden.se eller till

Skatterättsnämnden, Box 24144, 104 51 Stockholm

Överklagandet ska ha kommit in till Skatterättsnämnden inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av förhandsbeskedet. Om sista dagen för överklagandet infaller på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Om överklagandet kommit in i rätt tid skickas det till Högsta förvaltningsdomstolen.

I överklagandet ska anges

- den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer (om klaganden anlitat ombud ska kontaktuppgifter till ombudet anges),
- ärendets diarienummer,
- vilken ändring som yrkas, och
- vilka omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet.

Vid frågor, vänligen kontakta Skatterättsnämndens kansli på telefon 010-574 79 57